

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Amsterdam
Law Clinics

Amsterdam Fair Work and Equality Law Clinic
Ms. Nuria Ramos Martin
Nieuwe Achtergracht 166
P.O. Box 15544
1001 NA Amsterdam
Telephone: +31(0)20 525 2958
e-mail: amsterdamlawclinics@uva.nl
www.amsterdamlawhub.nl/amsterdamlawclinics

REPORT

Neglected and Exploited: The Plight of EU Migrant Workers at the Hands of Dutch Temporary Work Agencies

To: Mr. Rafael Polo Guardo

Authors: Lucie Burggraaff; Gabriele Caon; Francisca Rodrigues; Femke Zeven

Date: June 28, 2021

DISCLAIMER

The Amsterdam Law Clinics' primary mission is to provide a select group of law students with an opportunity to participate in real cases on legal questions in the public interest under the supervision of professors and other academics of the Law Faculty at the University of Amsterdam. The Amsterdam Law Clinics work on a pro bono basis. We are not a legal aid service that assists individual clients and do not provide legal advice from licensed attorneys.

SAMENVATTING

Arbeidsmigranten uit de EU lopen bij het werken in Nederland tegen verschillende obstakels aan, met als meest opvallende de nulurencontracten met een uitzendbeding.¹ Deze contracten werken op basis van ‘geen werk, geen inkomen’. Gecombineerd met een gebrek aan kennis over hun sociale rechten, lopen arbeidsmigranten hierdoor het gevaar te worden uitgebuit. Verdere problemen waar arbeidsmigranten tegenaan lopen zijn de samenvoeging van huisvestings- en arbeidscontracten, slechte arbeidsomstandigheden, gelimiteerde toegang tot informatie en juridische hulp, problemen met het Burgerservicenummer en de beperkte bevoegdheden en middelen van de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Het Verdrag inzake particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) van 1997 (C181) biedt een uitgebreid wettelijk kader voor het reguleren van de praktijken van arbeidsbemiddelingsdiensten. Nederland is lid van het verdrag en dus verplicht om de daarin opgenomen wettelijke verplichtingen na te komen. In navolging van de directe verzoeken en opmerkingen van de Conferentiecommissie voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen, selecteert dit – door de Fair Work & Equality Law Clinic – opgestelde rapport enkele bepalingen van het verdrag voor nader onderzoek, dat wil zeggen die bepalingen waarvan naleving door Nederland zorgelijk is. De focus ligt op de accreditatie van uitzendbureaus;² kwesties van gelijke behandeling en het aanrekenen van vergoedingen en kosten aan arbeidsmigranten.

Dit rapport stelt dat nationale wetgeving en collectieve overeenkomsten niet overeenkomen met de wettelijke vereisten van het relevante internationale juridische kader. Bijzonder zorgwekkend is de delegatie van accreditatie aan particuliere entiteiten; de ongelijke ontslagregelingen die gelden voor arbeidsmigranten die voor uitzendbureaus werken en reguliere werknemers; en het aanrekenen van vergoedingen en kosten aan arbeidsmigranten.³

De aanbevelingen van dit rapport sluiten dan ook grotendeels aan bij de adviezen uit het rapport van de Commissie Roemer en de adviezen van de Sociaaleconomische Raad (SER).⁴ Hoewel maatregelen moeten worden genomen om te zorgen voor een betere naleving van C181, zijn de opstellers van het rapport op de hoogte van de huidige budgettaire beperkingen van de Nederlandse overheid. De komende

¹ Art. 7:691(2) Burgerlijk Wetboek van 1 Januari 1992 (amended 2020) (‘DCC’).

² Convention (No.181) Concerning Private Employment Agencies (adopted 19 June 1997, entered into force 10 May 2000) 2115 UNTS 249 art 1(b) (‘C181’).

³ C181 arts 5(1); 7; 11; 10; 12; 14.

⁴ Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, ‘Geen tweederangsburgers: Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan’ (2020) (‘Roemer Commission Report’); ‘Sociaal -Economische Beleid 2021 – 2025: ‘Zekerheid voor Mensen, Een Wendbare Economie en Herstel van de Samenleving’ (Ontwerpadvis 21/08, June 2021) (‘SER Advice’).

aanbevelingen – met name die met betrekking tot het accreditatiesysteem – bevatten daarom een langetermijnplanning om naleving te bereiken.

Op Europees niveau bepaalt Richtlijn 2008/104 de minimumnormen die alle lidstaten moeten invoeren om een eerlijke arbeidsmarkt te garanderen. Richtlijn 2008/104 bevat een evenwichtige benadering die de eerbiediging van de arbeidsrechten van migranten en de flexibiliteit van de markt garandeert.⁵ Nederland heeft de meeste van zijn verplichtingen uit hoofde van Richtlijn 2008/104 geïmplementeerd. Er zijn echter enkele inconsistenties met betrekking tot artikel 5 en 6 van de Richtlijn.⁶ Artikel 5 schrijft gelijke behandeling voor op het gebied van lonen. Op grond van de Richtlijn mogen sociale partners van dit beginsel afwijken als er sprake is van ‘een passend beschermingsniveau’.⁷ Op dit moment staat de Nederlandse wetgeving toe dat sociale partners afwijken van het beginsel van gelijke behandeling op het gebied van beloning, zonder garantie van ‘een passend niveau’ van bescherming.⁸ Bovendien vereist artikel 6 dat de inlenende onderneming arbeidsmigranten informeert over eventuele vacatures in hun onderneming, waardoor hun mogelijkheid om een vaste baan te vinden vergelijkbaar wordt met die van reguliere werknemers. Op dit moment sluit de Nederlandse wetgeving uitzendbureaus expliciet uit van deze verplichting; dit belemmert arbeidsmigranten die voor uitzendbureaus werken in hun vermogen om een stabiele, vaste baan te krijgen.⁹

De EU-regels voor de coördinatie van sociale zekerheid zijn aangenomen om de adequate werking van de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten te vergemakkelijken in het geval van grensoverschrijdend werk en diensten.¹⁰ Deze regels bepalen onder welk socialezekerheidsstelsel arbeidsmigranten uit de EU vallen zodra ze gebruik maken van hun recht op vrij verkeer van personen, goederen of diensten. Dit rapport richt zich op ziekte-uitkeringen, WW-uitkeringen, verzekeringen en samentelling van tijdvakken.

In dat kader zijn de Verordeningen voor Coördinatie van Sociale Zekerheid¹¹ op het gebied van werkloosheidsuitkeringen niet altijd correct toegepast. Ten eerste zijn er soms problemen met de aggregatie van werkloosheidsuitkeringen omdat arbeidsmigranten die voor uitzendbureaus werken hun

⁵ Directive 2008/104 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on temporary agency work [2008] OJ L 325 (‘Dir 2008/104’).

⁶ Dir 2008/104 arts 5; 6.

⁷ Dir 2008/104 art 5(3)

⁸ Art. 8(4) Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs van 14 Mei 1998 (‘WAADI’).

⁹ Art. 7:657(2) DCC.

¹⁰ See Council regulation (EC) 883/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the coordination of social security systems [2004] OJ L 166/1 (‘Reg 883/2004’); Council regulation (EC) 987/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 laying down the procedure for implementing Regulation (EC) 883/2004 on the coordination of social security systems [2009] OJ L 284 (‘Reg 987/2009’).

¹¹ Ibid.

Nederlandse adres niet registreren. Ten tweede is de Nederlandse wetgeving op het gebied van ‘fase A-arbeidsovereenkomsten’ problematisch betreffende de coördinatie van sociale zekerheid voor ziekteuitkeringen. Ten derde is het Nederlandse systeem voor werkloosheidsuitkeringen, ziekteuitkeringen behoorlijk complex en dat maakt de toepassing van de EU-regels over coördinatie van sociale zekerheid moeilijk, aangezien arbeidsmigranten onnodige belemmeringen ondervinden bij het organiseren van een goede administratie. Als consequentie daarvan hebben arbeidsmigranten soms in de praktijk niet dezelfde toegang tot sociale zekerheid als Nederlanders. Daarom concludeert het rapport dat in sommige gevallen het non-discriminatiebeginsel; het aggregatiebeginsel; en het principe dat sociale uitkeringen uitkeerbaar zouden moeten zijn naar andere lidstaten, op dit moment in Nederland niet altijd goed gegarandeerd zijn.¹²

¹² Reg 883/2004 arts 4; 6; 7.